

Kúria ítélete

Az ügy száma: Bfv.III.187/2017/7.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke
Dr. Somogyi Gábor, előadó bíró
Dr. Kónya István, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: nyilvános ülés
Az ülés napja: 2017. május 16.
Az ügy tárgya: foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétsége
Terhelt: B. I.
Első fok: Székesfehérvári Járásbíróság, 9.B.758/2013/24., ítélet, tárgyalás,
2015. április 14.
Másodfok: Székesfehérvári Törvényszék, 2.Bf.122/2015/15., ítélet, tárgyalás,
2016. május 11.

Az indítvány előterjesztője: védő

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Székesfehérvári Járásbíróság 9.B.758/2013/24. számú, valamint a Székesfehérvári Törvényszék 2.Bf.122/2015/15. számú ítéletét megváltoztatja, és a terheltet az 1978. évi IV. törvény 171. § (1) bekezdésébe ütköző foglalkozás közben elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétsége miatt emelt vád alól felmenti.

A büntetőeljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

Elrendeli a a terhelt által bűnügyi költség címén befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig számított mindenkor törvényes kamatával együtt a terheltnek történő visszafizetését.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

I.

- [1] A Székesfehérvári Járásbíróság a 9.B.758/2013/24. számú ítéletével a terheltet foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétsége [1978. évi IV. törvény - a továbbiakban: korábbi Btk. - 171. § (1) bekezdés] miatt 1 évi időtartamra próbára bocsátotta.
- [2] A terhelt védőjének fellebbezése alapján eljárva a Székesfehérvári Törvényszék a 2.Bf.122/2015/15. számú ítéletével a terheltet megrovásban részesítette, egyebekben azonban az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [3] A bíróság jogerős ítéletében megállapított tényállás lényege szerint a terhelt a Rendőr-főkapitányság Gazdasági Igazgatóság Műszaki Osztály Gépjármű Csoport vezetőjeként dolgozott, munkavégzésének helye a gépjárműjavító műhely volt. A géplakatos szakképzettségű sértett a rendőrség állományában közfoglalkoztatottként a Műszaki Osztályon, a Gépjármű Csoport mellett működő Szakmunkás Csoport keretében dolgozott. A terheltnek két helyettese volt, a kialakult gyakorlat szerint távollétében a vezetői feladatai ellátásában az 1. számú tanú helyettesítette. A terhelt és a sértett is rendszeres munka- és tűzvédelmi oktatáson vett részt.
- [4] 2011 őszén a terhelt utasította a garázmestert, hogy 4 darab hordót sterimóval, magas nyomással, forró vízzel mossa át, és utána a lehetőségekhez képest gőzölje át figyelemmel arra, hogy azokra üzemanyag-szállítás céljából szükség volt. A garázmester a hordókba motormosó vegyszert öntött, majd azokat meleg vízzel kimosta, lefordította, a zárókupakokat visszazárta, a hordókat talpra állította, majd azokat olyan helyre állította, ahol azokat napsütés érthette.
- [5] 2012 júniusában a rendőr-főkapitányság igazgatásrendészeti osztályának vezetője határozatot hozott bűnjelként lefoglalt faanyagok megsemmisítéséről. A feladat végrehajtásáért gépjármű-előadó volt felelős, akinek közvetlen felettese a terhelt volt a bűnjelraktár kezelése, a bűnjelekkel kapcsolatos tevékenység vonatkozásában is. A gépjármű-előadó ezért megkereste a terheltet azzal, hogy a feladat végrehajtásához két hordóra van szüksége, melyeknek a tetejét el kell távolítani. A terhelt 2012. június 19-én 7 óra körüli időben jogosulatlanul felhívta a 2. számú tanú közalkalmazottat, és rajta keresztül arra utasította a sértettet, hogy egy segítővel menjen át a gépjárműjavító műhelybe, és egy gyorsvágót is vigyen magával az olajoshordók fedlapjának eltávolítása érdekében. A terhelt ezt követően a gépjárműjavító műhelyben tájékoztatta a garázmestert, hogy rövidesen két szakmunkás fog érkezni azért, hogy két hordó tetejét bűnjel-megsemmisítés céljából levágják; a hordók tartalmát azonban nem ellenőrizte, hanem - bízva a garázmester azon nyilatkozatában, hogy a hordók kitisztításáról korábban megfelelően gondoskodott - megjelölte, hogy az udvaron álló négy hordó közül bármelyik kettőt felhasználhatják, majd helyettest ki nem jelölve eltávozott a műhelyből.
- [6] A 2. számú tanú közlése nyomán a sértett és a 3. számú tanú 2012. június 19-én 8 óra körül megjelent a gépjármű-javító műhelyben, ahol a garázmester megmutatta nekik a kivágásra szánt olajoshordókat, és azt a tájékoztatást adta, hogy azokat korábban kimosta. A sértett ezt követően védőszemüveg, illetve bármilyen védőruházat viselése nélkül a nála lévő sarokcsiszolóval belevágott az Esso feliratú hordó felületébe anélkül, hogy annak tartalmáról meggyőződött volna. Kis idő múlva a hordó belsejében lévő éghető, légnemű anyagnak a külső levegővel való érintkezése miatt létrejövő robbanóképes elegy kialakulása következtében a sarokcsiszoló forgótárcsája által elválasztott izzó acéldarabkák által beindított robbanás hatására a hordó felső, vízszintes teteje a kerület mentén 30 cm hosszúságban felszakadt. Az így keletkezett nyíláson nagy erejű, éghető anyag áramlott ki, melynek következtében a sértett első- és másodfokú, egyenként és összességében is 8 napon túl gyógyuló égési sérüléseket szenvedett el, maradandó fogyatékoság, súlyos egészségromlás azonban nem alakult ki.
- [7] A baleset bekövetkezése közvetlen okozati összefüggésben volt azzal, hogy a terhelt megszegte a munkavégzését meghatározó munkavédelmi és tűzvédelmi szabályokat.

II.

- [8] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt védője a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára alapítva terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, melyben - tartalma szerint - a jogerős ítélet megváltoztatását és a terhelt felmentését kérte.
- [9] Indokai szerint az elsőfokú bíróság a terhelt bűnösségének megállapítását arra alapította, miszerint a hordók tisztítására, tárolására vonatkozó szabályokat megszegte; ő adott utasítást a munka elvégzésére, de az utasítással túllépte a hatáskörét. A bíróság álláspontja szerint a terhelt volt a munkát közvetlenül irányító személy, ezért neki kellett volna a sértett figyelmét felhívni annak veszélyeire, valamint védőeszközt, védőruhát biztosítani a számára. Mivel a terhelt volt a tűzveszélyes tevékenység helye szerinti létesítmény vezetője, neki kellett volna az utasítást kiadnia a munka elvégzésére, a folyamatot pedig ellenőriznie kellett volna; ugyanakkor - a konkrét tevékenységre vonatkozó írásbeli engedély hiányában - a munka megkezdését sem engedélyezhette volna. Ezt egyébként neki kellett volna beszereznie, továbbá neki és a sértettnek is rendelkeznie kellett volna tűzvédelmi szakvizsgával. Az elsőfokú bíróság azt is felrótta a terheltnek, hogy amikor elhagyta a műhely területét, nem jelölt ki helyettesítést, és a szabályok ismeretének hiányában nem határozta meg a munkavégzés folyamatát sem.
- [10] A másodfokú bíróság ezzel szemben mellőzte azt a megállapítást, miszerint a terhelt adott utasítást a hordók tetejének levágására. Tényként állapította meg, hogy a terhelt távollétében az 1. számú tanú volt a helyettese. Ezért azt állapította meg, hogy a terhelt kizárólag azért felel a bekövetkezett balesetért, mert nem győződött meg a hordók kimosásának mikéntjéről, majd engedélyt adott azoknak a bűnjelek elégetéséhez való felhasználására anélkül, hogy ellenőrizte vagy ellenőriztette volna a hordók állapotát és meggyőződött volna arról, hogy a munkafeladat biztonságosan elvégezhető-e. Ezzel pedig megindította azt, az utóbb semmi által meg nem szakított okfolyamatot, ami a baleset bekövetkezéséhez vezetett.
- [11] Az indítvány szerint az elkövetéskor hatályos törvény alapján ez a büntetőjogi felelősség megállapításához nem elegendő, mert azt csak az alapozta volna meg, ha a konkrét mulasztás közvetlenül - és nem közvetetten - eredményezett volna veszélyeztetést. Az indítvány szerint azonban a hordók kimosása ellenőrzésének elmulasztása legfeljebb csak közvetett ok-okozati viszonyban állhat a bekövetkezett balesettel. Ugyancsak nem lehetett a terhelt feladata a hordók állapotának ellenőrzése közvetlenül a tetejük levágásának megkezdése előtt, mert a terhelt akkor nem volt jelen, és a munkát végző személy - a terhelttel ellentétben - megfelelő szakképesítéssel rendelkezett. A sértett pedig az ellenőrzést lényegében elvégezte, amikor megkérdezte a garázmestert a hordók állapotáról; azért azonban, hogy a sértett nem az előírások szerinti módon végezte el a munkát, kizárólag saját maga tehető felelőssé.
- [12] Az indítvány szerint téves a jogerős ítélet azon megállapítása, miszerint az üzemanyag tárolására használt hordók alkatrésznek minősülnek, ezért azok tisztítására nem vonatkozik a 17/1993. (VII. 1.) KHVM rendelet 3. számú melléklet 8.20.1. és 2. pontja.
- [13] A védő álláspontja szerint a hordókat valóban szabályellenesen tárolták, azonban a terhelt arra utasítást kapott, az utasítás pedig a tárolás helyére és módjára nem tartalmazott rendelkezést. Ha nem vegyszeres mosás történt volna, és azt követően forró vízzel minden anyagot eltávolítottak volna a hordóból, akkor a korábbi gázolaj-szennyeződés nem okozott volna robbanást, mint ahogy ugyancsak elmaradt volna a baleset, ha a sértett betartja az általa egyébként jól ismert munkavédelmi szabályokat. Az elsőfokú bíróság maga is rögzítette, hogy a terhelt szabályszegése nem eredményezett közvetlen veszélyt, csak a veszély absztrakt lehetőségét teremtette meg.
- [14] Az indítvány szerint az elkövetéskor és az elbíráláskor hatályos büntetőtörvény különbözik abban, hogy míg előbbi (az 1978. évi IV. törvény) más testi épségének közvetlen veszélynek való kitételét rendelte büntetni, addig az utóbbi szabályozás (a 2012. évi C. törvény) már nem tartalmazza a

„közvetlen” szót. Jelen esetben - az indítvány szerint - a közvetlen veszélyhelyzet akkor alakult ki, amikor a sértett a hordók állapotáról való meggyőződés, azok kinyitása és átszellőztetése nélkül, szikrát keletkeztető géppel belevágott azokba.

- [15] Az indítvány számos eseti döntést sorakoztatott fel, melyek szerint az absztrakt, általános veszélyhelyzet létrehozása nem alapoz meg büntetőjogi felelősséget. Jelen esetben a terhelt felettese határozta meg a feladatot, jelölte ki az azt végrehajtó dolgozót, így nem lehetett a terhelt feladata e személy munkavédelmi eszközökkel való ellátása, a más irányítása alá tartozó dolgozó munkavédelmi és tűzvédelmi oktatása, és a munkafolyamat figyelemmel kísérése sem. Kizárólag a munkavégzés helye állt közvetlenül a terhelt irányítása alatt, azonban mind felettese, mind beosztottjai tudtak arról, hogy a terhelt az adott napon nem lesz a műhelyben, ezért az engedélykérés, a kioktatás és a munkafolyamat ellenőrzése nem lesz lehetséges a részéről. A terhelt vezetője azt is tudta, hogy a műhely nem rendelkezik a munka elvégzéséhez értő dolgozóval és szükséges eszközökkel.
- [16] A terheltnek egyébként - munkaköri leírása szerint - semmiféle kötelezettsége nem volt a bűnjelek megsemmisítésével kapcsolatban, abban az Országos Tűzvédelmi Szabályzat nem szerepel az általa alkalmazandó jogszabályok között. Nem a terhelt kötelezettsége volt tehát a munkafolyamat figyelemmel kísérése; pusztán tudott arról, de fizikailag nem volt jelen, és arra nem is ő adott utasítást.
- [17] Ezért - az indítvány szerint - bár az ügyben több személy részéről számos szabályszegés történt, azonban magát a balesetet közvetlenül a sértett szabályszegése eredményezte; annak hiányában egyetlen más szabályszegés sem vezetett volna ahhoz. A védő végül kiemelte, hogy a munkavédelmi szabályzat 10.2.3. pontja szerint nem kell kidolgozni utasítást olyan munkákra, műveletekre, illetve az utasításoknak nem kell tartalmazniuk olyan alapvető szakmai ismereteket, munkafogásokat, szerszámok használatát, amelyek az adott szakképzettségű dolgozóktól egyértelműen elvárhatók.
- [18] A Legfőbb Ügyészség a BF.190/2017/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta, és a megtámadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.
- [19] Indokai szerint a másodfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a terhelt - mint munkahelyi vezető - utasította a garázmestert a hordók kimosására. Így ezt követően az ő feladata lett volna annak ellenőrzése is, azonban azt elmulasztotta. Ugyancsak a terhelt közölte a garázmesterrel a baleset napján, hogy szakmunkások fognak érkezni a műhelyhez a hordók tetejének levágása végett, és arra a célra az udvaron lévő négy hordó közül kettőt felhasználhatnak. A terhelt ezzel engedélyt adott a munka elvégzésére anélkül, hogy meggyőződött volna arról, miszerint a hordók arra alkalmas állapotban vannak-e; erre - munkahelyi felettesük utasítása után - sem az 1. számú tanúnak, sem a garázmesternek nem volt oka, a terhelt pedig nem figyelmeztette őket. A terhelt mulasztása ezért abban érhető tetten, hogy munkahelyi vezetőként nem ellenőrizte: az általa engedélyezett munkafolyamat biztonságosan elvégezhető-e, illetve ilyen ellenőrzésre senkit sem utasított. A sértett maga is sértett szabályt, azonban a baleset bekövetkezéséhez vezető okfolyamat a terhelt mulasztása folytán indult meg.
- [20] Az ügyészi álláspont szerint a védői okfejtés ellentétes a másodfokú bíróságnak a tényállás körébe tartozó ténymegállapításaival, ezért ezen részében az indítvány - a Be. 423. § (1) bekezdésére tekintettel - törvényben kizárt. Azzal pedig, hogy a terhelt mulasztásával az okfolyamatot megindította, a közvetlen veszély létrejött; így a bűncselekmény valamennyi törvényi tényállási eleme megvalósult. Ezért bűnösségének megállapítása foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségében törvényes.

III.

- [21] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (2) bekezdése szerint nyilvános ülésen bírálta el.

- [22] A nyilvános ülésen a terhelt védője az indítványában foglaltakat maradéktalanul fenntartotta, és utalt az alapeljárás során elhangzott védőbeszédeiben foglaltakra is. Kiemelte, hogy az ügyben eldöntendő jogkérdés az, hogy a terhelt a terhére rótt mulasztással közvetlen vagy közvetett veszélynek tette-e ki a sértettet. Álláspontja szerint egyértelmű, hogy nem a terhelt felelőssége volt a baleset, azonban a felelős személye vád hiányában nem vizsgálható a bíróságok által; olyan személyek dolgoztak ezeken a hordókon, akik magasabb szakképzettségűek. A terhelt neve a megsemmisítési jegyzőkönyvben sem szerepelt, eleve mindenki tudta, hogy nem lesz jelen a megsemmisítésen. A bíróságok megállapították azt is, hogy az 1. számú tanú volt minden műszaki kérdésben a helyettese. Ezért közvetlen felelősség nem terheli a terheltet. A lakatosként foglalkoztatott sértett tudta, hogy a hordók felvágását megelőzően milyen feladatai vannak az azt végző személynek, de azokat - saját maga által is elismerten - nem hajtotta végre, a védőfelszerelés biztosítása pedig a főnökének a feladata lett volna.
- [23] A Legfőbb Ügyészség képviselője a nyilvános ülésen kifejtette, miszerint a bekövetkezett balesetnek több oka is volt, ezért a kérdést arra kell leszűkíteni, hogy a terheltnek milyen kötelezettségei voltak, ezekből melyeket mulasztott el, és melyek járultak hozzá a baleset bekövetkezéséhez. Kétségtelen, hogy a terhelt rendelte el az olajos hordók kimosását, és a terhelt volt az, aki kijelölte, hogy a négy hordó közül kettőnek le kell vágni a tetejét, azonban nem győződött meg arról, hogy ez biztonságosan elvégezhető-e. A terhelt helyettese nem volt annak tudatában, hogy a hordók mosása szakszerűen történt-e; erről senki nem győződött meg. A Legfőbb Ügyészség képviselője szerint a terhelt nem gondoskodott arról, hogy a hordók tetejének levágása balesetmentesen megtörténhessen, ezért a védői indítványra tett írásbeli nyilatkozatukat - annak helyes indokolása miatt - fenntartotta.
- [24] A terhelt védője viszontválaszában megjegyezte, hogy az ügyészség tényként kezeli, miszerint üzemanyag maradt a hordókban, azonban ezt az eljárás során senki nem vizsgálta; a védő álláspontja szerint a gázolaj-maradvány legfeljebb égést, nem pedig robbanást eredményezett volna.

IV.

- [25] A felülvizsgálati indítvány a következők szerint alapos.
- [26] A felülvizsgálatban a felülbírálat
- az indítványhoz [Be. 423. § (4) bekezdés],
 - a jogerős határozatban megállapított tényálláshoz [Be. 423. § (1) bekezdés]
 - és főszabályként a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályokhoz [Be. 423. § (2) bekezdés] kötött.
- [27] Felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, Be. 388. § (2) bekezdés]. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.
- [28] A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja alapján felülvizsgálati ok, ha a bűnösség megállapítása a büntető anyagi jog megsértésével történt.
- [29] A Btk. 171. § (1) bekezdése szerint a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségét követi el, aki foglalkozása szabályainak megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi sértést okoz.
- [30] A bűncselekmény elkövetési magatartása a foglalkozási szabályszegés, amely lehet akár szándékos, akár a kötelezettség elhanyagolásában jelentkező gondatlan magatartás. A szabályszegés megvalósulhat aktív tevőleges magatartással vagy mulasztással is. Az elkövető büntetőjogi felelőssége tehát akkor állapítható meg, ha a foglalkozási szabályt szándékosan, vagy gondatlanul megszegő tevékenységével okozati összefüggésben áll elő más (mások) életének, testi épségének közvetlen veszélybe kerülése, vagy testi sérülése, illetve az elkövető szabályszegő mulasztása folytán - bár erre lehetősége volt - nem akadályozza meg a tényállásszerű eredmény bekövetkezését,

feltéve, hogy a káros következmény tekintetében gondatlan bűnössége is fennáll.

- [31] A Btk. 171. §-a szerinti törvényi tényállás ún. keretdiszpozíció, annak tartalmát az egyes foglalkozási szabályok töltik ki. A foglalkozási szabályok tartalmát írott jogi normák, igazgatási szabályok, rendeletek, utasítások, de a szakma általánosságban elfogadott íratlan szokásszerű szabályai is meghatározhatják. Ez azonban nem jelenti, hogy a szabályszegések önmagában, objektíve tesznek felelőssé.
- [32] Az anyagi jogi bűnösség az alany tudati-gondolati világával függ össze. Azt fejezi ki, hogy az alany tehet a bűncselekményt megvalósító magatartás tanúsításáról és magatartásával előidézett következményekről. Tehet, mert az elkövetéskor belátta, felismerte magatartása jellegét és annak lehetséges következményeit (eredményét); illetőleg tehet, mert beláthatta volna, felismerhette volna cselekménye jellegét, lehetséges következményeit. A bűnösség tehát a törvényi tényállás tárgyához és tárgyi oldalához (materiális cselekmény esetében az eredményhez) fűződő aktuális pszichikus viszony.
- [33] Ez a kapcsolat a rá gondolásban fejeződik ki. Az alany akkor bűnös, ha az elkövetési magatartás tanúsításakor rá gondol a magatartás jellegére és következményére, és ebben a tudatban mégis végrehajtja. A bűnösség azonban nem csak az aktív rá gondolásban, hanem a rá gondolás hiányában is kifejeződhet, tehát ha az elkövető az eredményt éppen azért okozza, mert nem gondol magatartása lehetséges következményeire, pedig gondolnia kellett volna. Ez esetben a megkívánt és elvárható rá gondolás hiánya róható fel. A szándékosság és a tudatos gondatlanság esetében tehát a rá gondolás kimutatható, míg a hanyag gondatlanság esetében éppen a megkövetelt rá gondolás hiányáról van szó.
- [34] Tudatos gondatlanság, ha az elkövető előre látja magatartása következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában. Hanyag gondatlanság pedig, ha azért nem látja előre magatartása következményeit, mert a tőle elvárható körültekintést elmulasztja.
- [35] A könnyelműség és a hanyagság egyaránt bírői értékelés alá eső kategória.
- [36] A könnyelműség az alappal bizakodás és az alaptalan bizakodás között helyezkedik el. A könnyelműség (tehát a tudatos gondatlanság) jellemzője, hogy az eredmény lehetőségével számol, de azt nem veszi komolyan; vagy bár komolyan veszi, de el akarja kerülni, ami kifejezésre is jut; viszont magatartása mégis előidézi a sérelmet.
- [37] A hanyagság esetében az elkövető nem azért bűnös, mert az eredményt nem látta előre, hanem azért, mert előre kellett volna látnia és előre lehetett volna látnia.
- [38] Az alapügyben eljáró bíróság valójában nem mondta ki, hogy a gondatlanság melyik fajtájáról van szó, tudatos, avagy hanyag gondatlanságról, ezzel nem számolt el, a védő pedig valójában épp ezt vizsgálja.
- [39] A tudatosan gondatlanul cselekvő tudata értelmi oldalon, ekként az előrelátása kiterjed
 - az elkövetési tárgyra (passzív alanya), valamint
 - a tárgyi oldali ismérvekre, ekként a cselekményre, azzal elindított okozati kapcsolatra és az eredményre.
- [40] Az utóbbi kettőre kiterjedő tudat jelentősége a tudatos gondatlanság esetében alapvető. Az ilyen elkövető előre látja a törvényi tényállás szerinti eredmény bekövetkezésének lehetőségét és a magatartásával elindított okozati folyamat lehetséges alakulását. Egyszóval tárgyszerű - ekként uralma alatt tartható - alapja van a könnyelműségének, vagyis választási lehetősége ésszerűen adott.
- [41] Ezzel szemben, amennyiben hiányzik a következmény tényleges előrelátása, akkor legfeljebb a hanyag gondatlanság jöhet szóba, ami a rá gondolás hiánya, a tudatlanság, amikor tehát nincs tudat, viszont kellő figyelem és körültekintés mellett megvan a lehetőség. Azt, hogy milyen figyelem volt elvárható, illetve hogy az elvárható figyelem vagy körültekintés tanúsítása esetén milyen következmény lett volna előre látható, kétlépcsős gondolati folyamatban fogható meg.
- [42] Az első egy objektív mérce, az objektív gondossági köteletség. Ez a mérce körülhatárolása más akkor, amikor valamely foglalkozás és más, ha magánemberi viszonylatról, tevékenységről van szó.

Ehhez képest fogalmazható meg az e törvényi tényállásra tartozó elvárhatóság.

- [43] Az 1978. évi IV. törvény 171. § [ugyanígy a még korábbi büntetőtörvény, az 1961. évi V. törvény 258. §, illetve azt megelőző 1948. évi XLVIII. törvény 20. §, illetve a jelenleg hatályos Btk. (2012. évi C. törvény) 165. §] szerinti törvényi tényállás alapján foglalkozás alatt az a tevékenység értendő, amit az elkövető éppen végez. Ezzel kapcsolatos elvárhatóság pedig az, hogy legyen biztonságos, biztonságos pedig az, ami nem kockázatos a másokra. Nem kockázatos az, ami nem tesz ki közvetlen veszélynek mást. Közvetlen veszély akkor valósul meg, amikor az élet, testi épség vagy az egészség sérelmének a helyzetre és a személyre konkretizált reális lehetősége jelentkezik; ha pedig sérülés is bekövetkezik, akkor ez értelemszerűen fennáll.
- [44] Tehát egyrészt vizsgálni kell, hogy az adott munkavégzés magán, vagy szervezett, ezen belül közös (együttes), vagy irányított. Ha pedig irányított, akkor vizsgálni kell, hogy az irányításért felel-e a terhelt. Másrészt vizsgálni kell azt is, hogy amiért felel, annak elmulasztásából következik-e a közvetlen veszély, illetve a sérelem. A bűnösség megállapítására vonatkozó kifogások esetében tehát arra kell választ adni, hogy mi volt a terhelttől elvárható.
- [45] Az irányadó tényállás szerint
- a bűnjel-megsemmisítésre az igazgatási osztály adott engedélyt, viszont a bűnjelekkel kapcsolatos konkrét tevékenység felettes vezetője a terhelt volt; tehát
 - a terhelt vezetése alatt álló személy, a terhelt beosztottja volt a felelőse a bűnjelekkel kapcsolatos tevékenységnek;
 - korábban a terhelt utasítást adott négy olajoshordó kitisztítására; majd
 - mintegy háromnegyed év múlva a terhelt egyik beosztottja, munkaköri feladatának ellátása végett szólt a terheltnek, hogy bűnjel-megsemmisítés érdekében hordóra van szüksége.
- [46] Az irányadó tényállás rögzíti azt is, hogy a terhelt döntötte, illetve határozta el, hogy
- a bűnjel-megsemmisítésre a korábbi négy hordóból kettőt kell átadni (ezt a terhelt a hordót tisztításával megbízott beosztottja útján közvetítette, illetve érvényesítette), továbbá
 - a sértett egy segítővel menjen a hordókhoz, és vigyenek gyorsvágót a két hordó fedlapjának eltávolítása érdekében (ezt a terhelt egy közalkalmazott útján közvetítette a sértett felé).
- [47] Az irányadó tényállás ugyanakkor azt is rögzíti, hogy
- ezt követően a terhelt által korábban a hordók tisztításával, s utóbb pedig a két hordó átadásával megbízott személy a nála jelentkező sértettnek és segítőjének megmutatta a felhasználásra szánt hordókat, továbbá kifejezett kérdésre arról tájékoztatta a sértettet, miszerint „az olajos hordókat kimosta”; majd
 - ezt követően pedig a sértett védőszemüvegben, de védőruha nélkül és anélkül, hogy előzetesen meggyőződött volna a hordók tartalmáról, a gyorsvágóval belevágott a hordó fedelébe, amittől a robbanás keletkezett.
- [48] Ehhez képest kétségtelen, hogy a közvetlen veszélyhelyzetet nem a terhelt háromnegyed évvel korábbi tisztításra vonatkozó utasítása, majd a két hordó - mikénti - felhasználására vonatkozó elhatározása, és az ezek megfelelő módon elvégzése ellenőrzésének esetleges elmulasztása keletkeztette. Az irányadó tényállás szerint ugyanis a terhelt az e két utasítás végrehajtását végző egyazon személytől azt a tájékoztatást kapta, miszerint az adott személy „a hordók kitisztításáról megfelelő módon gondoskodott”; másrészt ugyanez a személy ugyanezt a tájékoztatást adta - a sértett kifejezett kérdésére - a sértettnek, közvetlenül a gyorsvágó használatának megkezdése előtt.
- [49] Ehhez képest nem a terhelt irányadó tényállás szerinti magatartása volt az, aminek következtében az élet, testi épség vagy az egészség sérelmének a helyzetre és a személyre konkretizált reális lehetősége fennállt, bekövetkezett. Nem a terhelt magatartása keletkeztette tehát a közvetlen veszélyt. Ennek hiányában pedig a terhére rótt cselekmény nem meríti ki a foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségének valamennyi törvényi tényállási elemét.
- [50] Az indítványban foglaltak kapcsán megjegyzi a Kúria, hogy a bűnjel-megsemmisítéssel kapcsolatos igazgatási teendők ellátásának mikéntje közömbös, másrészt a törvényi tényállás megváltozására

hivatkozás pedig nyilvánvalóan félreértés, mivel a veszély közvetlensége a korábbi és a hatályos Btk. szerint is tényállási elem. Így pusztán absztrakt veszélyhelyzet keletkeztetése a 2012. évi C. törvény 165. §-a szerinti bűncselekményt sem valósítja meg.

- [51] Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a megtámadott határozatokat a Be. 427. § (1) bekezdés a) pontja alapján megváltoztatta, s a terheltet az ellene foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétsége [korábbi Btk. 171. § (1) bekezdés] miatt emelt vád alól a Be. 6. § (3) bekezdés a) pontja alapján - mert a terhére rótt cselekmény nem bűncselekmény - a Be. 331. § (1) bekezdése szerint felmentette.
- [52] A Be. 339. § (1) bekezdése alapján akként rendelkezett, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli, és a Be. 585. § (1) és (3) bekezdése szerint elrendelte a terhelt által bűnügyi költség címén befizetett összegnek a terhelt részére való visszatérítését a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori törvényes kamatával együtt.

V.

- [53] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2017. május 16.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Kónya István s.k. bíró

Kiadmány hitelélül:

bírószági ügyintéző